

Kütüphaneler Kültür Merkezlerine Dönüştürülmeli

Sedat BÜYÜK*

Kütüphanelerimizin çoğunluğunu halk kütüphaneleri oluşturmaktadır. Halk deyince aklımıza daha çok yetişkinler olmak üzere öğrenciler ve çocuklar gelmektedir. Fakat kütüphanelere gittiğimizde, adını taşıdığı halkımızdan çoğunlukla öğrencileri görmekteyiz. Halk deyince ilk aklımıza gelen yetişkinlerimizi pek göremiyoruz. “Halk” kelimesi, belki de halkımızın çoğunluğunu kütüphanelere davet etmek için kullanılmıştı. Böyle olmasına rağmen kütüphanelerde yetişkin halktan çok, ilk ve ortaöğretim öğrencilerini görmekteyiz.

Öğrencilerimizin çoğunluğu da dönem ödevlerini araştırmak için okulların açık olduğu zamanlarda kütüphaneleri kullanmaktadırlar. Okullardaki dönem ödevlerinin bitmesiyle ve okulların kapanmasıyla kütüphanelerden faydalananların sayısında belirgin bir azalma görülmektedir. Bu durumda, “iyi ki dönem ödevleri var” diyorum. Kendi kütüphanemizde yaptığımız araştırmaya göre kütüphanemizden faydalanan ilk ve ortaöğretim öğrencileri, toplam okuyucu sayımızın % 95’i olup yetişkinler ise % 5 kadardır.

Yurdumuzda yaklaşık 1440 adet halk kütüphanesi bulunmaktadır. Bir bahçenin sadece çimleriyle değil, çimler üzerindeki renk renk çiçekleriyle güzel olacağı gibi; kütüphanelerimiz de sadece raflarındaki el değmeyen kitaplarıyla değil, masalarında kitap okuyan, araştırma yapan ve ödünç kitap alan insanlarıyla güzel olacaktır.

Artık Internet’in ve bilgisayar ağlarının yaygın olduğu; ev, okul ve işyerlerindeki bilgisayarlar sayesinde kütüphanelerden faydalama alışkanlığının gittikçe azaldığını görmekteyiz. Cep telefonları gibi bilgisayarların da kullanım hayatımızda hızla çoğaldığı günümüzde, bilgisayarlar sayesinde Internet’e bağlanıp istenilen kitaba ulaşmak çok kolaylaştı. Bilgisayarlar ve Internet sayesinde kitaplara ulaşmak yaygınlaştıkça, birçok kütüphane tam anlamıyla görevini yerine getiremeyecek ve zamanla âtıl duruma düşecektir. Tabii bunun yanında, kütüphanelerin şehir merkezlerine uzak olması, kapasite ve personel

* Sedat Büyük, Bozüyük İlçe Halk Kütüphanesi Müdür Vekili’dir

yetersizliği, kütüphanelerin çalışma saatlerinin genellikle okulların açık olduğu ve memurların çalışma saatleriyle çakışması, okuyucuya karşı olumsuz davranılması gibi nedenlerden dolayı da kütüphanelere müracaat edenlerin sayısı gittikçe azalmaktadır.

Kütüphanelerin sadece ders çalışılan, ödev araştırılan binalar olarak kalması, insanların ihtiyaçlarına cevap verebilen yerler haline dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu dönüşümün en güzel adı KÜLTÜR MERKEZLERİ'dir. Bütün kütüphanelerimiz, Kültür Merkezlerine dönüştürülemeyebilir. Fakat şartları uygun olan, değişik çalışma ortamları üretebilecek kütüphane binalarının Kültür Merkezi gibi çalışmalarına imkan verilmelidir.

Kültür Merkezlerinde, mutlaka kütüphane bulunmalıdır. Bunun yanında internet bölümleri, güzel sanatlar galerisi, çeşitli kurs atölyeleri ve konferans salonu olmalıdır. Ayrıca bulunduğu yörenin folklorik değerlerini yansıtan küçük bir müze veya şark köşesi oluşturulmalıdır.

Kültürümüzün bir parçası olan ve unutulmaya yüz tutmuş, yeniden canlandırılması gereken el sanatlarında veya toplumun yeni ihtiyaç duyduğu farklı alanlarda kültürümüze yönelik kurslar açılmalıdır. Folklor, tiyatro, karikatür ve heykel çalışmaları yapılmalıdır. Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği toplulukları kurulmalı, konserler verilmelidir. Çeşitli alanlarda yarışmalar (elsanatlari, yemek, fotoğraf, şiir, kompozisyon, okuma, karikatür, resim, satranç, folklor ve müzik gibi) düzenlenip, çeşitli sergiler açılmalıdır. Okul öğrencilerine yönelik etkinlikler artırılmalıdır. Yurdumuzun farklı yörelerindeki kültürlerin, kültür merkezlerinde sergilenmesi sağlanmalıdır.

Kültür merkezlerinde oluşturulacak İnternet bölümleri, sadece büyük kütüphanelere bağılı olarak belli bir süre okuyucunun kullanımına ücretsiz açılmalıdır. Kültür Merkezleri, yöre kültürünün yaşamasına yardımcı olup yöre kültürünün bölgede, yurdumuzda ve hatta yurt dışında tanınması için gerekli çalışmaları yürütmelidir. Yani kültüre, folklor ve güzel sanatlara yönelik her türlü faaliyetler kültür merkezlerinde yapılabilir.

İl ve ilçe belediyelerinin kendi bünyelerinde oluşturduğu kültür merkezleri, halkımızın bazıları tarafından siyasi kurumlar olarak görüldüğünden tüm halkımızı kucaklayamamaktadır. Her görüşteki insanımızın rahatlıkla giderek, tarafsız ve sonsuz hizmet alabilmesi, onların beklentilerine cevap verebilmesi için kültür merkezleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde oluşturulup yaygınlaştırılmalıdır. Çalışma alanı çok geniş tutularak, faaliyet alanlarını belirleyen ayrıntılı bir yönetmelik hazırlanmalıdır.

Kültür merkezleri; insanların gitmekten memnun olacağı, bilgi ve beceri kazanabileceği, kültür değerlerinin paylaşıldığı ve sergilendiği, faydalı uğraşların yapıldığı, yöre insanların buluştuğu ve kendi evim diyebileceği sevimli yerler olmalıdır.